

ការចិញ្ចឹមជីវិតដោយខ្លួនឯង - យុទ្ធសាស្ត្រផ្ដោតរបស់អាយស៊ីអិល

នៅថ្ងៃទី២០ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៩ សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បានធ្វើការអំពាវនាវឱ្យបងប្អូន កសិករផ្ដោតការដាំដុះស្រូវក្នុងរដូវប្រាំងឆ្នាំនេះ ដោយសារតែគ្រោះរាំងស្ងួត។ "ខ្ញុំចង់អំពាវនាវទៅដល់អាជ្ញាធរទាំងអស់ ដើម្បីធ្វើការណែនាំទៅដល់ប្រជាជនមិនឱ្យធ្វើស្រែប្រាំងឡើយ។ សូមធ្វើស្រែតែមួយដងបានហើយ ក្នុងឆ្នាំនេះ ព្រោះយើងមិនមានទឹកគ្រប់គ្រាន់ទេ។ សម្តេចតេជោ បានបន្ថែមទៀតថា កម្ពុជានឹងប្រឈមនឹងភាពរាំងស្ងួត និងកង្វះខាតទឹកនៅឆ្នាំនេះ។"

ក្នុងឆ្នាំនេះ ប្រទេសកម្ពុជាបានជួបប្រទះនឹងគ្រោះរាំងស្ងួតមួយដ៏ធ្ងន់ធ្ងរ ដែលបានកើតឡើងដោយប្រយោលពីបាតុភូតធម្មជាតិមួយ ហៅថា អែលនីណូ។ វាក៏ជាលក់ដៅរយៈពេលខ្លី ដែលជះឥទ្ធិពលពីអាមេរិកខាងត្បូងទៅអូស្ត្រាលី។ នៅចន្លោះខែមីនា និងខែឧសភាឆ្នាំនេះ ប្រទេសកម្ពុជាបានប្រឈមមុខជាមួយនឹងសីតុណ្ហភាព ចាប់ពី៤០ ដល់ ៤២ អង្សាសេ។ យោងតាម គណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយបានឱ្យដឹងថា ឆ្នាំនេះ ស្រែចំការជាង២០.០០០ហិកតា នៅក្នុងខេត្តចំនួន ១៣ត្រូវបានរងគ្រោះដោយភាពរាំងស្ងួត។ លើសពីនេះទៀត សហគមន៍នៅតាមតំបន់ចំនួន១៦ នៅទូទាំងប្រទេសកម្ពុជាបានប្រឈមមុខនឹងកង្វះខាតទឹក។ នេះក៏ជាហេតុមួយផងដែរ ដែលជម្រុញឱ្យមានកង្វះអគ្គិសនី ហើយបង្កផលប៉ះពាល់ដល់ទូទាំងប្រទេសជាពិសេសទៅដល់វិស័យឯកជន និងសាធារណៈ។

ខេត្តរតនគិរីភាគច្រើន គឺត្រូវបានគេស្គាល់តាមរយៈសម្បត្តិធនធានធម្មជាតិដែលបងប្អូនជនជាតិដើមភាគតិចជាច្រើនជំនាន់ បានបន្តធ្វើការប្រើប្រាស់ក្នុងការចិញ្ចឹមជីវិត។ ភាគច្រើនបងប្អូនជនជាតិដើមភាគតិច បានធ្វើការប្រើប្រាស់ប្រភពទឹកធម្មជាតិដែលបានមកពីលើភ្នំនិងក្នុងព្រៃតាមរបៀបប្រពៃណីសម្រាប់ ផឹក បោកគក់ និងចម្អិនអាហារ។ យ៉ាងណាមិញ មុនឆ្នាំ២០១៧ ភូមិមួយចំនួនបានប្រឈមមុខនឹងកង្វះខាតទឹក និងគ្រោះរាំងស្ងួត ដោយសារតែការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងផលប៉ះពាល់តាមរយៈមជ្ឈដ្ឋានមនុស្ស ដូចជាការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើជាដើម។ ខណៈពេលដែលបាតុភូតធម្មជាតិ ដូចជា អែលនីណូ បានបង្កជាគ្រោះមហន្តរាយមកលើជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជនក៏ដោយប៉ុន្តែផលប៉ះពាល់តាមរយៈមជ្ឈដ្ឋានមនុស្សមកលើធម្មជាតិ ក៏ជាកត្តាជម្រុញមួយទៅដល់ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនិងផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានមកលើបរិស្ថានផងដែរ ដូចជាគ្រោះរាំងស្ងួតដោយសារតែមើលឃើញពីស្ថានភាពទាំងអស់នេះ

ទើបគម្រោង អាយស៊ីអិល-អាយប៊ីស៊ីឌីអិល (អប់រំ និងអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍ផ្នែកលើអត្តសញ្ញាណ) ប្រចាំខេត្តរតនគិរី បានអនុវត្តកម្មវិធីមួយដែលហៅថា កម្មវិធីកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃគ្រោះមហន្តរាយ (ឌី.ឌី.អ) ដោយផ្ដោតលើការ កាត់បន្ថយមហន្តរាយមកលើប្រភពទឹកធម្មជាតិនៅក្នុងសហគមន៍។

នៅឆ្នាំ២០១៧ និង២០១៨ កម្មវិធីឌី.ឌី.អ ត្រូវបានអនុវត្តនៅក្នុងភូមិចំនួនពីរគឺ ភូមិរយ៉ា និងភូមិកាំងមីសតូច។ ភូមិទាំងពីរនេះត្រូវបានប្រឈមមុខនឹងគ្រោះរាំងស្ងួតអស់រយៈពេលជិតមួយឆ្នាំ ដោយសារតែការបាត់បង់ព្រៃឈើ និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ នេះក៏ដោយសារតែអ្នកក្នុងភូមិទាំងពីរខ្វះចំណេះដឹង អំពីការការពារប្រភពទឹកធម្មជាតិមានតាំងពីដើមមក ដែលស្ថិតនៅជិតសហគមន៍រស់នៅ។ ប្រភពទឹកក៏បានផ្តល់នូវការលូតលាស់នៃបន្លែធម្មជាតិ ដែលប្រជាជនពឹងផ្អែកសម្រាប់ការទទួលទាន បន្លែអាចដុះបាននៅតាមតំបន់ដែលមានសំណើម គឺនៅតាមបណ្តោយទឹកអូរ។ ដោយសារតែកម្រិតប្រភពទឹកធម្មជាតិតិច ទើបធ្វើឱ្យប្រជាជនក្នុងសហគមន៍ ជួបប្រទះនឹងបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរ និងខ្វះបន្លែស្រស់ៗសម្រាប់ចិញ្ចឹមជីវិតផងដែរ។

ក្រុមការងាររបស់គម្រោងអាយប៊ីស៊ីឌីអិល បានធ្វើការអប់រំប្រជាជនក្នុងសហគមន៍ អំពីហានិភ័យ និងផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាននៃគ្រោះរាំងស្ងួតដែលកើតឡើងមកពីការបាត់បង់ព្រៃឈើ និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ជាមួយគ្នាផងដែរ ក្រុមការងាររបស់គម្រោងអាយប៊ីស៊ីឌីអិល បានជួយថែរក្សា និងការពារប្រភពទឹកធម្មជាតិរបស់ប្រជាជនក្នុងសហគមន៍ ដូចបានបង្ហាញនៅក្នុងរូបភាពខាងលើនេះ។ ក្នុងពេលដំណាលគ្នា ក្រុមការងាររបស់គម្រោង អាយប៊ីស៊ីឌីអិល បានស្វែងរកការសហការ និងការចូលរួមពីអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ដើម្បីបង្កើតកិច្ចខិតខំរួមគ្នា ជាមួយសហគមន៍ក្នុងការការពារធនធានធម្មជាតិរបស់ពួកគាត់។ ក្រុមការងាររបស់គម្រោងអាយប៊ីស៊ីឌីអិល នៅតែបន្តតាមដាន កម្មវិធីឌី.ឌី.អ ហើយនឹងបន្តជួយដល់សហគមន៍ក្នុងការអភិវឌ្ឍផែនការគ្រប់គ្រង កម្មវិធីឌី.ឌី.អ ដោយខ្លួនឯងផ្ទាល់។

សព្វថ្ងៃនេះ ប្រជាពលរដ្ឋមានការយល់ដឹងកាន់តែច្រើនអំពីសារៈសំខាន់នៃធនធានធម្មជាតិ ក៏ដូចជាផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ប្រជាពលរដ្ឋ ក៏ឱ្យតម្លៃខ្លាំងទៅលើការកើនឡើងនៃកម្រិតទឹក ក៏ដូចជាការកើនឡើងចំនួនបន្លែធម្មជាតិនៅក្នុងតំបន់របស់ពួកគាត់ ដែលទាំងអស់នេះគឺជាសមិទ្ធផលដែលបានសម្រេចឡើងពីផែនការគ្រប់គ្រងកម្មវិធី ឌី.ឌី.អ របស់សហគមន៍ពួកគាត់។

¹ <https://www.voacambodia.com/a/gripped-by-drought-cambodian-farmers-struggle-against-changing-climate/4809586.html>